

Młoda geologia w Polsce – historia i działalność studenckich kół naukowych geologów

Aleksander Kowalski¹, Czesław August¹, Natalia Jakus², Wojciech Ozimkowski³,
Paulina Paca⁴, Jan Raczko³, Jakub Sauerma⁵, Krzysztof Senderak⁶,
Paweł Urbanek⁵, Mariola Zając², Katarzyna Zboińska¹

A. Kowalski

Cz. August

N. Jakus

W. Ozimkowski

P. Paca

J. Raczko

J. Sauerma

K. Senderak

P. Urbanek

M. Zając

K. Zboińska

Young geology in Poland – history and recent activity of student research group of geologists. *Prz. Geol.*, 64: 766–770.

A b s t r a c t. Student scientific organizations and research groups create numerous opportunities for the development of interests and passions related to many fields of science. In case of geological sciences, student research groups are organizations which are conducive to exchanging first scientific ideas between young geologists and experienced researchers. These associations constitute also a generational bridge

between students and their teachers. The beginnings of the first formal organizations of geology students date back to the second half of the 1940s and 1950s. Due to the nature of geological studies, membership in scientific circles, is associated from the beginning of their activities with many research trips and participation in conferences. This paper aims at presenting the history and contemporary activity of geological student research groups in Poland. We described five organizations, whose activities constitute an integral part of geological studies in our country. Authors wish to remind distinguished teachers and members of student research groups, who contributed to their development in a special way.

Keywords: student organizations, student research groups, young geology in Poland

Studenckie organizacje naukowe stwarzają wiele możliwości rozwoju naukowych pasji oraz zainteresowań związanych z określonymi kierunkami studiów wyższych i mogą być kuźnią kadr dla uczelni, instytutów badawczych, organizacji i instytucji. W przypadku nauk geologicznych studenckie koła naukowe od początku swojego istnienia były zrzeszeniami służącymi wymianie myśli i pierwszych naukowych idei wśród młodych adeptów geologii. Stanowiły również most pokoleniowy pomiędzy studentami oraz ich nauczycielami i opiekunami naukowymi. Ze względu na specyfikę studiów geologicznych, członkostwo w kołach naukowych zawsze wiązało się z licznymi

wyjazdami badawczymi, uczestnictwem w konferencjach i realizacją ambitnych celów naukowych. Umiejętności oraz wiedza nabyte w trakcie studiów były również z powodzeniem rozwijane i wzbogacane w doświadczenia organizacyjne, co zawsze przyczyniało się do lepszego przygotowania zawodowego wśród późniejszych absolwentów. Członkami i przewodniczącymi kół byli późniejsi profesorowie, doktorzy habilitowani, doktorzy i pracownicy przemysłu, którzy kształtowali i rozwijali polską myśl geologiczną na przełomie wieków. Początki działalności pierwszych formalnych i zarejestrowanych organizacji zrzeszających studentów geologii, w najważniejszych

¹ Instytut Nauk Geologicznych, Uniwersytet Wrocławski, pl. Maksa Borna 9, 50-204 Wrocław; aleksander.kowalski@uwr.edu.pl, kzbainska@gmail.com, czeslaw.august@uwr.edu.pl.

² Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, al. Mickiewicza 30, 30-059 Kraków; njakus@student.agh.edu.pl, mariola.zajac93@gmail.com.

³ Uniwersytet Warszawski, Wydział Geologii, ul. Żwirki i Wigury 93, 02-089 Warszawa; wojciech.ozimkowski@uw.edu.pl, j.raczko@student.uw.edu.pl.

⁴ Wydział Górnicztwa i Geologii, Politechnika Śląska, ul. Akademicka 2, 44-100 Gliwice; paulpac771@student.polsl.pl.

⁵ Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, ul. Maków Polnych 16, 61-606 Poznań; kiokoks@gmail.com, poczta@pawelurbanek.pl.

⁶ Wydział Nauk o Ziemi, Uniwersytet Śląski, ul. Będzińska 60, 41-200 Sosnowiec; senderak90@gmail.com.

państwowych ośrodkach akademickich, sięgają drugiej połowy lat 40. oraz 50. XX w. Celem artykułu jest przybliżenie historii i współczesnej aktywności kół naukowych studentów geologii w Polsce. W pracy opisano pięć takich organizacji, których działalność jest nieodłącznym elementem rozwoju studiów geologicznych w naszym kraju. Autorzy artykułu pragną również przypomnieć sylwetki opiekunów i zasłużonych członków kół, którzy w sposób szczególny przyczynili się do ich rozwoju. Artykuł powstał dzięki inspiracji Juranda Wojewody – byłego przewodniczącego sekcji tektoniki i sedymentologii Studenckiego Koła Naukowego Geologów Uniwersytetu Wrocławskiego.

STUDENCKIE KOŁO NAUKOWE GEOLOGÓW UNIwersYTETU WROCLAWSKIEGO

Studenckie Koło Naukowe Geologów Uniwersytetu Wrocławskiego (SKNG UW) jest najstarszym kołem naukowym zrzeszającym studentów geologii w Polsce. Z zachowanych w Archiwum Uniwersytetu Wrocławskiego dokumentów wynika, że pierwsze kroki w celu oficjalnego założenia koła zostały podjęte 29 listopada 1948 r. Zgodę na objęcie funkcji pierwszego kuratora (opiekuna) podpisał wówczas prof. Józef Zwierzycki (1888–1961), światowej sławy geolog, współodkrywcą złóż miedzi na Dolnym Śląsku (ryc. 1). Na ten dzień jest datowana również licząca 29 nazwisk lista członków organizacji, nazywanej wtedy Kołem Geologów Studentów Uniwersytetu Wrocławskiego. 22 stycznia 1949 r. został zatwierdzony pierwszy statut Koła, a dokument z 5 marca tego roku potwierdza, że na pierwszego prezesa wybrano dr. Jerzego Jerzmańskiego (1927–1994) – wówczas studenta II roku geologii. Członkowie stowarzyszenia w pierwszym sprawozdaniu z działalności wskazują dzień 5 lutego 1949 r. jako oficjalną datę „wydzielenia się z Sekcji Naukowego Koła Geografów U. i P. we Wrocławiu”.

SKNG UW od początku istnieje w symbiozie z działalnością dydaktyczną i naukową swojego wydziału oraz instytutu. Studenci prowadzili zaawansowane badania naukowe, niekiedy zarabiając przy tym na organizację dalekich, zagranicznych obozów naukowych. Celem jednej z takich wypraw, która odbyła się w 1968 r. była Szwecja.

Organizatorem obozu był Stanisław Lorenc – późniejszy profesor i rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, a opiekunami wybitni naukowcy, prof. Kazimierz Maślankiewicz i prof. Alfred Majerowicz. W 1981 r. członkowie sekcji mineralogicznej SKNG zorganizowali wyprawę jachtem na Islandię. W początkowym okresie działalności koło posiadało nawet własną bibliotekę, samochód terenowy, wypożyczalnię sprzętu turystycznego i prowadziło kasę zapomogowo-pożyczkową (Kryza, 1975).

Wśród grona opiekunów Koła poza wspomnianym już prof. Zwierzyckim należy wymienić także prof. Jerzego Kłapcińskiego (opiekun w latach 1957–1971), prof. Andrzeja Grodzickiego (1971–1992) i dr. Waldemara Srokę (od 1992).

W historię i obecną działalność SKNG UW nieodłącznie jest wpisane funkcjonowanie sekcji tematycznych. Owocem aktywnej działalności członków sekcji były liczne publikacje naukowe i popularnonaukowe. Do najważniejszych należy zaliczyć przewodnik „Wycieczki mineralogiczne po Polsce” (Kryza, 1978), którego autorami byli studenci – członkowie sekcji mineralogicznej SKNG UW oraz Kół AGH i Uniwersytetu Warszawskiego. W 1992 r. z sekcji mineralogicznej utworzono Koło Naukowe Petrologów Uniwersytetu Wrocławskiego, które działa do dzisiaj.

W ostatnich latach działalności miały miejsce wakacyjne wyjazdy badawcze i obozy na Bałkanach (2015) oraz w Skandynawii (2014). W 2013 r. odbyła się natomiast jedna z największych do tej pory wypraw: grupa ośmiorga studentów podróżowała przez ponad miesiąc po Indonezji, wędrując śladami pierwszego opiekuna SKNG, prof. J. Zwierzyckiego – wieloletniego badacza tego egzotycznego kraju (Mierzejewski, 2012). Młodzi odkrywcy odwiedzili wyspy Jawę, Sumatrę i Borneo (Huszcza & Senderak, 2013). Rok później została wznowiona tradycja cyklicznych spotkań – Ogólnopolskich Zjazdów SKNG. Pierwszy po wznowieniu Zjazd odbył się w październiku 2014 r. w Przesiece. Uczestnicy II Zjazdu spotkali się w Lasocinie w Górach Sowich. Trzecia edycja konferencji odbędzie się w Lewinie Kłodzkim, w październiku 2016 r.

Praca członków Koła została już czterokrotnie doceniona przez jury ogólnopolskiego konkursu Studenckiego Ruchu Naukowego „StRuNa”, odbywającego się pod patronatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Ryc. 1. Odświeżenie pomnika prof. Józefa Zwierzyckiego we Wrocławiu, 23.09.2015 r. Fot. A. Stryjewski

Fig. 1. The unveiling of the Józef Zwierzycki monument in Wrocław on September 23, 2015. Photo by A. Stryjewski

SKNG UW. zajęło I miejsce w kategorii Wyprawa Naukowa Roku w latach 2011 (obóz w Albanii) oraz 2013 (współorganizator wyprawy na Spitsbergen), a w 2014 r. – wyróżnienie za wyjazd do Skandynawii. Rok 2015 zaowocował wyróżnieniem w prestiżowej kategorii Koło Naukowe Roku.

Za przełomowe dla Koła wydarzenie należy uznać upamiętnienie prof. Zwierzyckiego 23 września 2015 r. na nadodrzańskim Bulwarze Józefa Zwierzyckiego oficjalnie został odsłonięty monument z pamiątkową tablicą (ryc. 1), stanowiący pierwszy pomnik tego uczonego (Szadkowski i in., 2015). Stojący przy Instytucie Nauk Geologicznych UW. trzytonowy blok granitu wpisał się już we wrocławski krajobraz. Pozostaje mieć nadzieję, że okaże się inspiracją dla kolejnych pokoleń studentów naszej Alma Mater.

STUDENCKIE KOŁO NAUKOWE GEOLOGÓW AKADEMII GÓRNICZO-HUTNICZEJ IM. STANISŁAWA STASZICA W KRAKOWIE

Historia Studenckiego Koła Naukowego Geologów Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie (SKNG AGH) sięga roku akademickiego 1953/54, w którym prof. dr hab. inż. Andrzej Manecki wraz z innymi studentami geologii założyli naukowe stowarzyszenie, które działa do dzisiaj. W kole działali m.in. prof. Andrzej Paulo, prof. Jerzy Małecki i szereg innych naukowców.

Pierwszym obozem naukowym SKNG AGH był tygodniowy wyjazd w Góry Świętokrzyskie wiosną 1954 r. pod opieką doc. dr. Andrzeja Oberca. Aktualnie organizowane przez koło coroczne konferencje naukowe „Między Pokoleniami” również odbywają się w tym rejonie.

Koło niemal od początku ma strukturę federacji. Pierwszą sekcją naukową była Sekcja Petrografów, przemianowana później na Sekcję Mineralogii i Petrografii. Obecnie działają sekcje: Sekcja Mineralogii i Petrografii, Sekcja Balneologii, Sekcja Geologii Górniczej, Sekcja Geologii Żyłkowej oraz Sekcja Kamień i Kamieniarstwo w Architekturze. Z biegiem lat część sekcji wyodrębniła się, stając się osobnymi kołami działającymi obok SKNG na Wydziale Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska AGH. Stało się tak m.in. w przypadku Koła Geofizyków, Hydrogeologii czy Stratygrafii.

Mnogość zainteresowań członków SKNG i aktywność koła nie powinna dziwić – w stowarzyszeniu tym działa aktualnie 120 studentów. Obecnym opiekunem naukowym SKNG jest prof. dr hab. inż. Maciej Pawlikowski (również były członek koła), który zastąpił pełniącego tę funkcję przez długie lata prof. dr hab. inż. Andrzeja Maneckiego.

Z ramienia koła odbywało się wiele wyjazdów zagranicznych, w tym do Australii, Rosji (Syberia, Kamczatka), Mongolii, na Ukrainę, Islandię, Rumunię, Słowację. Co roku studenci z SKNG AGH biorą udział w wyprawach na Spitsbergen organizowanych przez Katedrę Mineralogii, Petrografii i Geochemii AGH. Opracowanie wyników studenckich badań niejednokrotnie skutkuje publikacjami w czasopiśmie naukowych, prezentacjami na konferencjach krajowych i zagranicznych (np. Puławska i in., 2014; Ziemiak i in., 2014; Pawlikowski i in., 2015).

Wśród kilkuset absolwentów AGH, którzy należeli do SKNG jest wielu światowej klasy naukowców pracujących w polskich i zagranicznych ośrodkach naukowych, a także w geologicznych firmach poszukiwawczych i przemysle.

Aktualnie koło prowadzi swoją działalność w trzech zakresach: badawczym, dydaktycznym i promocyjnym. Z pomocą nowoczesnej aparatury i komputerowych metod analitycznych są rozwiązywane zagadnienia z niemal wszystkich dziedzin geologii, a nawet planetologii. W 2016 r. SKNG otrzymało grant rektorski na badania z zakresu astrobiologii, polegające na identyfikacji śladów mikroorganizmów na symulowanych glebach marsjańskich.

Najważniejszym wydarzeniem dla członków koła jest odbywająca się corocznie Sesja Studenckich Kół Naukowych pionu górniczego, popularnie zwana „Barbórką”. W 2016 r. miała miejsce już 56. edycja tej sesji, na której studenci zaprezentowali wyniki swoich prac.

Dyskusje studenckie, które odbyły się do tej pory, dotyczyły m.in. występowania potencjalnych surowców pozaziemskich i ich opłacalności wydobycia oraz uznania przez niektórych badaczy nowej epoki geologicznej – antropocenu. W ostatnich latach, w ramach działalności dydaktycznej członkowie koła prowadzą za pośrednictwem Muzeum AGH akcję „AGH Junior”, skierowaną do dzieci i młodzieży, gdzie studenci geologii różnych lat przygotowują zajęcia i kursy, pokazując uczniom szkół podstawowych świat minerałów i skał. Członkowie SKNG AGH reprezentują także Wydział podczas wielu wydarzeń, takich jak dni otwarte AGH czy Festiwal Nauki w Krakowie. W 2015 r. nadano tytuł Honorowego Profesora AGH Założycielowi SKNG, prof. dr hab. inż. Andrzejowi Maneckiemu. To także rok, w którym aktywna działalność SKNG została szczególnie doceniona nagrodą III miejsca w konkursie na najlepsze koło naukowe w Akademii Górniczo-Hutniczej.

KOŁO NAUKOWE GEOLOGÓW UNIwersYTETU IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

Początki studenckiej organizacji zrzeszającej „miłośników skał oraz minerałów” w Poznaniu sięgają czasów, gdy obecny Uniwersytet im. Adama Mickiewicza nosił nazwę Uniwersytetu Poznańskiego. W okresie tym, do roku 1949, grupa studentów geologii działała w kole Przyrodników Uniwersytetu Poznańskiego. W listopadzie 1949 r. z ich inicjatywy wyodrębniło się Koło Naukowe Geologów i Mineralogów Uniwersytetu Poznańskiego, w którym wydzielono dwie sekcje: Geologii oraz Mineralogii. Do koła początkowo przystąpiło 39 studentów, a pierwszym jego opiekunem został prof. dr hab. Kazimierz Smulikowski. Niestety krótko później, w efekcie reformy szkolnictwa wyższego, działalność koła została ograniczona, a w 1952 r. całkowicie zaniechana, co miało związek z rozwiązaniem studiów geologicznych w Poznaniu. Poza pojedynczymi wzmiankami, nie zachowała się z tego okresu żadna dokumentacja działalności koła. Niespełna rok po reaktywowaniu studiów geologicznych, 26 września 1989 r., ówczesny prorektor UAM – prof. dr hab. Andrzej Kostrzewski, wpisał do uczelnianego rejestru kół naukowych Studenckie Koło Naukowe Geologów. Pierwszym opiekunem naukowym koła został ówczesny kierownik Katedry Geologii UAM, prof. dr hab. Jerzy Fedorowski. W 1990 r. jego miejsce zajął prof. dr hab. Jerzy Głazek. W tym czasie członkowie koła odwiedzili w ramach obozów naukowych m.in. Norwegię oraz Podole na Ukrainie. W latach 1997–2012 opiekę naukową nad kołem pełnił dr Stanisław Koszela. Dużą popularność zyskał wówczas organizowany niemal

corocznie Rajd Barbórkowy. Wtedy też koło przyjęło dzisiejszą nazwę – Koło Naukowe Geologów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (KNG UAM). W 2012 r. jego opiekunem został dr Robert Radaszewski, który pełni tę funkcję do dzisiaj. W 2013 r. została usystematyzowana struktura koła – zaczęły działać sekcje specjalistyczne: mineralogiczno-geochemiczna, geologii inżynierskiej, a także sekcja paleontologii i stratygrafii. Ostatnia z wymienionych sekcji powstała przez wcielenie w strukturę KNG UAM, działającego od 2003 r., Studenckiego Koła Naukowego Paleontologów, jej członkowie w listopadzie 2014 r. zorganizowali VI edycję Ogólnopolskiej Konferencji „Młodzi w Paleontologii”. W jej trakcie obchodziliśmy 25-lecie istnienia naszego koła. Członkowie KNG UAM reprezentują również swoją organizację podczas Ogólnopolskich Zjazdów Studenckich Kół Geologicznych i Ogólnopolskich Warsztatów Geofizycznych „Geosfera”. Poza tym brali udział w licznych konferencjach zarówno krajowych, jak i zagranicznych. Część członków KNG jest zrzeszona w organizacjach studenckich działających w Instytucie Geologii UAM w Poznaniu: oddziałach międzynarodowych stowarzyszeń American Association of Petroleum Geologists (AAPG) oraz Society of Exploration Geophysicists (SEG). W sierpniu 2012 r. miała miejsce „Międzynarodowa Wymiana Studencka Poznań–Irkuck”. Polscy studenci zwiedzili m.in. Irkuck, Kultuk, Sludianki i Murzino, gdzie pobrali liczne okazy mineralogiczne, wzbogacające zbiory dydaktyczne i muzealne Instytutu Geologii. Następnie irkucki studenci odwiedzili m.in. Kopalnię Soli w Kłodawie, wykonali badania terenowe w Sudetach, zjechali do Kopalni „Rudna” w Kombinacie Górniczo-Hutniczym Miedzi. W zakresie działalności naukowej koła z ostatnich lat należy wymienić wyjazd terenowy z 2013 r. w rejon Góry Miedzianka k. Kielc. Prace zaowocowały artykułem naukowym w Przeglądzie Geologicznym (Swęd i in., 2015).

Kolejnym ważnym punktem działalności KNG UAM jest popularyzacja nauk o Ziemi. Członkowie koła prowadzą liczne warsztaty, zarówno podczas Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki, jak i Nocy Naukowców, zajęcia pokazowe w szkołach, głównie w Wielkopolsce. KNG miało także swoją reprezentację w Wieluniu, na Festiwalu Geologicznym w 2013 r. czy podczas Pikniku Naukowego na Stadionie Narodowym w Warszawie (2014, 2015). Ważnym punktem naszej działalności jest także cykl spotkań pn. „GeoInspiracje”, na które są zapraszani głównie przedstawiciele kadry naukowo-dydaktycznej naszego Instytutu do rozmowy o ich geologicznych inspiracjach, badaniach i ciekawych wyjazdach terenowych. Do KNG UAM należy obecnie 58 osób.

STUDENCKIE KOŁO NAUKOWE GEOLOGÓW „SILESIA” POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

W 1980 r., dzięki m.in. inicjatywie prof. Wiesława Gąbzdyla, na ówczesnym Wydziale Górniczym Politechniki Śląskiej powstał Instytut Geologii Stosowanej. To on swoją działalnością naukową, dydaktyczną i organizacyjną przyczynił się do rozwoju śląskiej szkoły geologii i petrologii węgla. Również dzięki niemu w dwa lata po powstaniu Instytutu utworzono koło geologów. W ten sposób swoją 40-letnią działalność rozpoczęło Studenckie Koło Naukowe Geologów „Silesian”, którego pierwszym opiekunem została doktor Helena Czaporowska (w latach 1980–

1982), a kolejnym mgr inż. Bronisław Nowak (w latach 1982–1991). Oprócz licznych wycieczek odbytych w kraju, w 1991 r. studenci działający w SKNG „Silesian” wzięli udział w wycieczce po Półwyspie Apenińskim. Kolejnym opiekunem koła została dr hab. inż. Małgorzata Labus, która nieprzerwanie od 25 lat pełni tę funkcję do dzisiaj. Pomaga ona studentom rozwijać swoje zainteresowania geologiczne poprzez inicjowanie wyjazdów terenowych grup studenckich. W ostatnich latach koło było organizatorem licznych wyjazdów terenowych, m.in. w Sudety (Góry Białskie, Masyw Śnieżnika, Rudawy Janowickie, Góry Sowie i Wałbrzyskie), Góry Świętokrzyskie, Tatry, Beskid Śląski, a także wycieczek do muzeów geologicznych (np. Muzeum Ziemi w Warszawie, zabytkowych kopalni w Tarnowskich Górach i Żłotym Stoku). Podczas wyjazdów studenci zbierali okazy mineralogiczne i paleontologiczne, służące jako pomoce naukowe w zajęciach dydaktycznych. W celu zapoznania się ze specyfiką pracy geologa w zakładach górniczych wielokrotnie odwiedzali górnośląskie kopalnie węgla kamiennego, a także kopalnie miedzi, rud cynku i ołowiu, surowców skalnych i inne zakłady wydobywcze. Uczestniczyli też w sympozjach naukowych studenckich kół naukowych organizowanych poza uczelnią, m.in. w międzynarodowych konferencjach w Krakowie i we Lwowie, oraz w licznych konferencjach krajowych. Prezentowali również przygotowywane przez siebie referaty dotyczące złóż surowców mineralnych Górnego Śląska, paleontologii górnego karbonu, odpadów pochodzących z kopalń węgla kamiennego, a także występowania interesujących odsłoneń w regionie.

Obecnie są organizowane liczne wyjazdy terenowe i podobnie jak w latach poprzednich członkowie koła pomagają w organizacji giełdy minerałów na Wydziale Górniczym i Geologii. Młodzi geolodzy angażują się również we współpracę z firmami geologicznymi. Ciekawym przedsięwzięciem było badanie niedostępnych powszechnie Podziemi Tarnogórsko-Bytomskich, na które składa się ponad 300 km podziemnych korytarzy, chodników, szybów i sztolni.

Koło otworzyło się również na współpracę z innymi ośrodkami akademickimi z kraju i zagranicy. W 2015 r. zorganizowano także I Studencką Konferencję Naukową „Geo-Flow”, na której swoje prace naukowe zaprezentowali studenci i doktoranci kierunków geologicznych z całej Polski oraz przygranicznej Ostrawy (Labus, 2015). Artykuły zostały opublikowane w monografii. Zaprezentowano w niej m.in. wyniki badań członków koła – praca dotycząca mineralogii i genezy czarnych konkrecji obecnych w utworach białego spągowca (Paca & Respondek, 2015). Obecnie trwają przygotowania do zorganizowania drugiej edycji konferencji, podczas której młodzi geolodzy będą mogli ponownie się spotkać i podzielić wynikami swoich badań.

KOŁO MŁODYCH GEOLOGÓW UNIwersytetu Warszawskiego

Koło Młodych Geologów (KMG) to flagowa organizacja studencka na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego. Liczy obecnie blisko 50 członków z różnych lat i stopni studiów. Praca koła opiera się na projektach inspirowanych i koordynowanych przez liderów.

Historia KMG sięga początków Wydziału Geologii – powstało ono zaledwie rok po jego utworzeniu, czyli w 1953 r. Działalność kół została czasowo ograniczona

Ryc. 2. KMG UW na Fossa del Vulcano, Wyspy Liparyjskie, Włochy 2014. Fot. T. Bieńko

Fig. 2. The University of Warsaw Student Research Group of Geologists at the summit of Fossa del Vulcano, Lipari Islands, Italy 2014. Photo by T. Bieńko

i dopiero w 1958 r. reaktywowano KMG. Wtedy to, na skutek „odwilży” po 1956 r. umożliwiono wyjazdy zagraniczne, które, ze zrozumiałych dla każdego geologa względów, pozostały do dziś główną specjalnością koła. Wówczas były to oczywiście wyprawy niezbyt odległe (Jugosławia 1959), chociaż jak na owe czasy dość ambitne, bo prowadzące na „zachód” (Szwecja 1960, Francja 1961). Zorganizowanie jednej wyprawy rocznie było wtedy prawdziwym sukcesem. Koło przeżywało na przemian okresy aktywności i stagnacji, często nawiązującej do meandrów historii PRL, np. przez blisko dwa lata nie było wypraw z powodu stanu wojennego. Koło zostało ponownie zarejestrowane w 1988 r. – tym razem na skutek zmiany przepisów prawnych – i od tego czasu działa nieprzerwanie, realizując rocznie ponad pięć projektów, głównie wypraw. To główny nurt działań koła, chociaż nie jedyny.

Ostatnie ekspedycje to Macedonia (2015), Islandia (2015), a także wulkany Wysp Liparyjskich (2014 – ryc. 2), czy kopalnia Sierra Gorda w Chile (2015). Kolejne zespoły planują wyruszyć na Kubę i do Armenii. Z każdego wyjazdu staramy się przywieźć jak najwięcej doświadczenia i cennych kontaktów, ale również pozyskać materiał badawczy, który po pierwsze zasila wydziałowe kolekcje dydaktyczne, po drugie jest poddawany badaniom. Należy wspomnieć także o spotkaniach z geologami z kopalni Sierra Gorda, czy z Uniwersytetu w Antofagasta w trakcie wyprawy do Ameryki Południowej.

KMG UW zaangażowało się m.in. w realizację konferencji na stanowisku skamieniałości w Owadowie (cykl Młodzi w Paleontologii), jak również konferencji „Księżyc, Mars, Tytan” w Europejskim Centrum Edukacji Geologicznej w Chęcinach, gdzie gościł m.in. Harrison Schmitt, słynny geolog-astronauta („ostatni człowiek na Księżycu”). Przeprowadzony wtedy z nim wywiad jest dostępny na blogu koła (www.kmguw.wordpress.com). Zdajemy sobie sprawę z tego, jak ważny jest transfer i wymiana doświadczeń. Z tego powodu

chętnie nawiązujemy kontakty z innymi kołami naukowymi o profilu geologicznym. Staramy się zyskać przez to krytyczne spojrzenie na własną działalność, żeby nieustannie się rozwijać. Naszym pragnieniem jest uzyskanie pozytywnej renomy i rozpoznawalności naszego koła. Chcemy dowieść swoim zaangażowaniem i profesjonalnym podejściem do zadań, które sobie stawiamy, że naukowe organizacje studenckie mogą stanowić solidne zaplecze kadrowe dla nauki i przemysłu.

LITERATURA

- HUSZCZA B. & SENDERAK K. 2013 – Indonezja 2013 – śladami Profesora Józefa Zwierzyckiego. *Prz. Uniwersytecki*, 3 (200): 31–33.
- KRYZA R. 1975 – Działalność Studenckiego Koła Naukowego Geologów Uniwersytetu Wrocławskiego w roku akademickim 1971/72. *Acta Univ. Wratislaviensis*, 247. Pr. Geol.-Min. 4: 305–307.
- KRYZA R. (red.) 1978 – Wycieczki mineralogiczne po Polsce. Wyd. UWr, Wrocław 1978.
- LABUS M. 2015 – Co nowego w geologii? *Biul. Politechniki Śl.*, 11: 36–37.
- MIERZEJEWSKI M.P. 2012 – O splataniu się codzienności z wielkością na przykładzie życia i działalności śp. Profesora Józefa Zwierzyckiego. *Prz. Geol.*, 60 (11): 593–595.
- PACA P. & RESPONDEK W. 2015 – Charakterystyka czarnych kongrekcji piaskowcowych występujących w obrębie białego spagowca monokliny przedsudeckiej. [W:] *Co nowego w geologii? Mat. konf. I studenckiej Konferencji Naukowej GEO=FLOW. KSNG Silesian*, Gliwice: 31–42.
- PAWLIKOWSKI M., SĘK M. & SITARZ M. 2015 – Research of flint patina from the Eastern Desert of Egypt. *Auxiliary sciences in archaeology, preservation of relicts and environmental engineering*. 18: 1–8.
- PULAWSKA A., PUZIO B., POLEWKA M. & MANECKI M. 2014 – Assessment of contamination of water and sediments in the Wilga River, Poland. *Geol., Geoph. Environ.*, 40 (1): 120–121.
- SWĘD M., URBANEK P., KRECHOWICZ I., DWORCZAK P., WIECKA P., MLECZAK M. & TOBYS P. 2015 – Mineralogia łańcuch wietrzniowych złoża Miedzianka (Góry Świętokrzyskie). *Prz. Geol.*, 63 (6): 363–371.
- SZADKOWSKI M., ZBOIŃSKA K. & JASIŃSKA K., 2015 – Pionierski pomnik Zwierzyckiego [W:] *Prz. Uniwersyt.*, 4 (209): 2–3.
- ZIEMNIAK G., MAJKA J., KOŚMIŃSKA K., MANECKI M. & CZERNY J. 2014 – HP metamorphism recorded by kyanite-garnet gneisses in the Kafjord Nappe, Northern Norway – preliminary results. *Geol., Geoph. Environ.*, 40 (1): 152–153.